

Opatrenia proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu **Slovenská republika**

3. správa o pokroku a opätovné prehodnotenie technického súladu

December 2024

Správa o pokroku

Výbor expertov na hodnotenie opatrení proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu - MONEYVAL je stálym monitorovacím orgánom Rady Európy povereným posudzovaním súladu s hlavnými medzinárodnými štandardmi na boj proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu a efektívnosti ich vykonávania, ako aj úlohou vydávať odporúčania vnútroštátnym orgánom, pokiaľ ide o potrebné zlepšenia ich systémov. Prostredníctvom dynamického procesu vzájomných hodnotení a pravidelnej aktualizácie svojich hodnotení sa výbor MONEYVAL zameriava na zlepšenie schopností vnútroštátnych orgánov účinnejšie bojovať proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu.

Všetky práva vyhradené. Reprodukcia textov v tejto publikácii je povolená pod podmienkou uvedenia úplného názvu a zdroja, konkrétne Rady Európy. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie prekladať, reprodukovat' ani prenášať na komerčné účely v žiadnej podobe a žiadnymi prostriedkami, či už elektronickými (CD-ROM, Internet a pod.) alebo mechanickými vrátane zhotovovania fotokópií alebo záznamov alebo prostredníctvom systémov uchovávania alebo vyhľadávania informácií, bez predchádzajúceho súhlasu sekretariátu výboru MONEYVAL, Generálne riaditeľstvo pre ľudské práva a právny štát Rady Európy (F-67075 Štrasburg alebo moneyval@coe.int)

Foto: © Shutterstock

3. správu o pokroku a opätovné prehodnotenie technického súladu za Slovenskú republiku prijal výbor MONEYVAL na svojom 68. plenárnom zasadnutí (Štrasburg, 5. decembra 2024).

Slovenská republika: 3. správa o pokroku

I. ÚVOD

1. Správa zo vzájomného hodnotenia (MER)¹ Slovenskej republiky bola prijatá v septembri 2020. Vzhľadom na výsledky správy MER bola Slovenská republika zaradená do režimu zvýšeného sledovania.² Prvá správa o pokroku (FUR) na základe zvýšeného sledovania bola prijatá v novembri 2022³. Druhá správa o pokroku na základe zvýšeného sledovania bola prijatá v decembri 2023.⁴ Táto správa analyzuje pokrok Slovenskej republiky pri riešení nedostatkov technického súladu (TC) identifikovaných v správe MER resp. v správach o pokroku FUR Slovenskej republiky. Opätovné prehodnotenie sa vykonáva po dosiahnutí dostatočného pokroku. Celkovo sa očakáva, že krajiny odstránia väčšinu, ak nie všetky nedostatky technického súladu do konca tretieho roka od prijatia ich MER.

2. Posúdenie žiadosti Slovenskej republiky o opätovné prehodnotenie technického súladu a vypracovanie tejto správy vykonali tieto spravodajské tímy (spoločne so sekretariátom MONEYVAL):

- Gruzínsko

3. V časti II tejto správy je zhrnutý pokrok, ktorý Slovenská republika dosiahla pri zlepšovaní technického súladu. V časti III sú uvedené závery a tabuľka s prehľadom odporúčaní, ktoré boli prehodnotené.

II. PREHĽAD POKROKU PRI ZLEPŠOVANÍ TECHNICKÉHO SÚladU

4. V tejto časti je zhrnutý pokrok, ktorý Slovenská republika dosiahla pri zlepšovaní technického súladu riešením príslušných nedostatkov identifikovaných v správe MER a v následných správach o pokroku FUR, na základe ktorého orgány požiadali o opätovné prehodnotenie (odporúčania 8, 15 a 19).

5. V prípade ostatných odporúčaní hodnotených ako čiastočne v súlade (PC) (odporúčania 10, 12, 13, 18, 23, 28, 29, 32 a 35) orgány nepožiadali o opätovné prehodnotenie.

6. Táto správa zohľadňuje len príslušné zákony, nariadenia alebo iné opatrenia proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu (AML/CFT) platné a účinné v čase, keď Slovenská republika predložila svoj návrh správy za krajinu - teda najmenej šesť mesiacov pred plánovaným posúdením správy FUR výborom MONEYVAL.⁵

II.1 Pokrok pri riešení nedostatkov technického súladu uvedených v správe MER a v príslušných následných správach FUR

7. Slovenská republika dosiahla určitý pokrok pri riešení nedostatkov technického súladu identifikovaných v správe MER a v príslušných následných správach FUR. Po analýze odporúčaní 8, 15 a 19 sa však dospelo k záveru, že pokrok nebol dostatočný na odôvodnenie lepšieho hodnotenia, takže

¹ Správa MER za Slovenskú republiku je dostupná na <https://rm.coe.int/moneyval-2020-21-5th-round-mer-slovakia/1680a02853>.

² Pravidelné hodnotenie pokroku je štandardným monitorovacím mechanizmom pre všetky krajiny. Režim zvýšeného sledovania predstavuje intenzívnejšie sledovanie.

³ Prvá správa o pokroku na základe zvýšeného sledovania je k dispozícii na <https://rm.coe.int/moneyval-2022-16-fur-sk/1680a9211a>.

⁴ Druhá správa o pokroku na základe zvýšeného sledovania je k dispozícii na <https://rm.coe.int/moneyval-2023-21-sk-5thround-2ndenhfur/1680ae98c8>.

⁵ Toto pravidlo sa môže zmierniť vo výnimočných prípadoch, keď počas šesťmesačnej lehoty ešte právne predpisy nenadobudli účinnosť, ale ich znenie sa nebude meniť a v čase, kedy sa majú predložiť písomné pripomienky, budú účinné. Inými slovami, príslušná legislatíva bola prijatá, ale pred vykonávaním plyní obdobie implementácie alebo prechodné obdobie. Vo všetkých ostatných prípadoch by sa mali prísne dodržiavať procesné lehoty, aby mali experti dostatok času na vypracovanie analýzy.

pre všetky preskúmané odporúčania zostáva zachované hodnotenie PC (čiastočne v súlade).

8. V prílohe A sa uvádza opis súladu krajiny s jednotlivými opätovne posudzovanými odporúčaniami podľa stanovených kritérií, pričom sú zahrnuté všetky kritériá. V prílohe B sa uvádza súhrnný prehľad pretrvávajúcich nedostatkov opätovne hodnotených odporúčaní.

9. Od prijatia správy MER alebo následných správ FUR sa vykonalo množstvo zmien, ktoré sú pre posúdenie opätovne hodnotených odporúčaní relevantné. Slovenská republika uskutočnila viacero cielených hodnotení rizík, t. j. hodnotení zameraných na sektor neziskových organizácií (NO) v súvislosti s odporúčaním 8 a na jeden subjekt zo sektora poskytovateľov služieb virtuálnych aktív (VASP) v súvislosti s odporúčaním 15. Pokiaľ ide o odporúčanie 19, Slovenská republika novelizovala zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu (AML/CFT zákon) tak, aby zaväzoval Finančnú spravodajskú jednotku (FSJ) pravidelne aktualizovať a zverejňovať na svojej webovej stránke zoznam vysokorizikových jurisdikcií so strategickými nedostatkami identifikovaných Finančnou akčnou skupinou (FATF).

III. ZÁVER

10. Vzhľadom na pokrok, ktorý Slovenská republika dosiahla od prijatia správy MER alebo prvej správy o pokroku na základe zvýšeného sledovania, bol jej technický súlad s odporúčaniami Finančnej akčnej skupiny (FATF) celkovo prehodnotený takto:

Tabuľka 1 Technický súlad s opätovným prehodnotením, december 2024⁶

Odporúčanie 1 LC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 2 C (MER)	Odporúčanie 3 LC (MER)	Odporúčanie 4 LC (MER)	Odporúčanie 5 LC (MER)
Odporúčanie 6 LC (MER)	Odporúčanie 7 LC (MER)	Odporúčanie 8 PC (FUR 3 2024) PC (FUR 2 2023) PC (MER)	Odporúčanie 9 LC (MER)	Odporúčanie 10 PC (FUR 1 2022) PC (MER)
Odporúčanie 11 LC (MER)	Odporúčanie 12 PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 13 PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 14 LC (MER)	Odporúčanie 15 PC (FUR 3 2024) PC (FUR 1 2022) LC (MER)
Odporúčanie 16 LC (MER)	Odporúčanie 17 LC (MER)	Odporúčanie 18 PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 19 PC (FUR 3 2024) PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 20 C (FUR 1 2022) PC (MER)
Odporúčanie 21 LC (MER)	Odporúčanie 22 LC (MER)	Odporúčanie 23 PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 24 LC (MER)	Odporúčanie 25 LC (MER)
Odporúčanie 26 LC (FUR 2 2023) PC (MER)	Odporúčanie 27 LC (MER)	Odporúčanie 28 PC (FUR 2 2023) PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 29 PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 30 C (FUR 1 2022) PC (MER)
Odporúčanie 31 LC (MER)	Odporúčanie 32 PC (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 33 C (FUR 1 2022) PC (MER)	Odporúčanie 34 LC (MER)	Odporúčanie 35 PC (MER)
Odporúčanie 36 LC (MER)	Odporúčanie 37 C (MER)	Odporúčanie 38 LC (MER)	Odporúčanie 39 LC (MER)	Odporúčanie 40 LC (MER)

Poznámka: Sú štyri možné úrovne technického súladu: v súlade (C), veľká miera súladu (LC), čiastočne v súlade (PC) a nesúlad (NC).

⁶ Hviezdička označuje opatrenia, pri ktorých bola krajina po prijatí správy MER alebo FUR hodnotená podľa nových požiadaviek.

11. Pre nasledujúce odporúčanie z „veľkej šestky“⁷ zostáva zachované hodnotenie PC: odporúčanie 10. V súlade s článkom 23 Procesných pravidiel pre 5. kolo vzájomných hodnotení sa plénum dohodlo na zaradení Slovenskej republiky do režimu zvýšeného sledovania zlepšovania súladu (CEP) a uplatnilo krok 1.

12. Slovenská republika nedosiahla požadovaný prah⁸ odstránenia väčšiny, ak nie všetkých nedostatkov, takže podľa článku 25 Procesných pravidiel pre 5. kolo vzájomných hodnotení môže plénum rozhodnúť o uplatnení režimu zvýšeného sledovania zlepšovania súladu pre nasledujúce odporúčania, ktoré nepatria do „veľkej šestky“ a zachovávajú si hodnotenie PC: odporúčania 8, 12, 13, 15, 18, 19, 23, 28, 29, 32 a 35.

13. V súlade s procesnými pravidlami⁹ predseda zašle vedúcemu delegácie za Slovenskú republiku list, v ktorom upozorní na nesúlad s referenčnými dokumentmi a požiada krajinu, aby pred ďalším plenárnym zasadnutím výboru MONEYVAL predložila správu k odporúčaniam podliehajúcim režimu zvýšeného sledovania.

14. Slovenská republika bude naďalej podliehať zvýšenému sledovaniu a očakáva sa, že o rok podá plénu správu o pokroku dosiahnutom v súvislosti s odporúčaniami, ktoré zostávajú hodnotené ako PC.

⁷ Do „veľkej šestky“ patria odporúčania 3, 5, 6, 10, 11 a 20.

⁸ V súlade s článkom 30 ods. 8 Procesných pravidiel pre 5. kolo vzájomných hodnotení je „prah“ stanovený pre 36 odporúčaní na úrovni LC/C. Tento minimálny počet sa môže v prípade potreby zvýšiť podľa okolností konkrétnej krajiny.

⁹ Článok 25 ods. 4.

Príloha A: Prehodnotené odporúčania

Odporúčanie 8 - Neziskové organizácie

	Rok	Hodnotenie
MER	2020	PC
FUR 1	2022	PC (bez žiadosti o zvýšenie hodnotenia)
FUR 2	2023	PC (žiadosť o zvýšenie hodnotenia)
FUR 3	2024	PC (žiadosť o zvýšenie hodnotenia, zostáva PC)

1. V 5. kole hodnotenia bola Slovenská republika hodnotená ako čiastočne v súlade s odporúčaním 8. Posúdenie sektora neziskových organizácií sa vykonalo v rámci národného hodnotenia rizík (NHR), ale podskupina NO spadajúcich pod definíciu FATF nebola identifikovaná. Neuskutočnilo sa žiadne formálne preskúmanie primeranosti opatrení, neuskutočnila sa žiadna systematická a špecifická osvetová činnosť a neboli vypracované žiadne osvedčené postupy. Nevykonával sa žiadny dohľad nad neziskovými organizáciami a príslušným orgánom sa neposkytlo žiadne špecifické školenie.

2. Súlad Slovenskej republiky s odporúčaním 8 bol prehodnotený v rámci 2. správy o pokroku na základe zvýšeného sledovania v decembri 2023. Slovenská republika si zachovala hodnotenie PC, pričom pretrvávali tieto nedostatky: chýbajúca identifikácia podkategórií, ktorým hrozí zneužitie na financovanie terorizmu (FT); chýbajúce preskúmanie primeranosti opatrení pre podskupinu neziskových organizácií, ktoré môžu byť zneužitá na FT a neuplatňovanie rizikovo orientovaného prístupu pri dohľade nad neziskovými organizáciami.

3. Od správy MER z roku 2020 Slovenská republika vykonala druhé NHR (2016 – 2019) a cielené sektorové hodnotenie rizík za sektor neziskových organizácií za obdobie rokov 2020 – 2023, ktoré bolo zverejnené v apríli 2024 a ktorého cieľom bolo preskúmať primeranosť opatrení vrátane zákonov a predpisov týkajúcich sa podskupiny neziskových organizácií, ktoré môžu byť zneužitá na podporu FT.

4. Kritérium 8.1 –

(a) § 9 písm. e) zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „AML/CFT zákon“) definuje „združenie majetku“ ako klienta, ktorým je nadácia (v zmysle zákona č. 34/2001 Z. z.), nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (v zmysle zákona č. 213/1997 Z. z.), neinvestičný fond (v zmysle zákona č. 147/1997 Z. z.) alebo iné účelové združenie majetku bez ohľadu na jeho právnu subjektivitu, ktoré spravuje a rozdeľuje finančné prostriedky. Druhé NHR poskytuje všeobecné informácie o celkovej úrovni rizika zneužitia na účely FT, ktorému čelia neziskové organizácie v Slovenskej republike, pričom uvádza niekoľko príkladov činností alebo charakteristík, ktoré sú pravdepodobne spojené s vyšším rizikom zneužitia na FT. V rámci NHR bola identifikovaná podskupina neziskových organizácií, ktoré spadajú pod definíciu FATF, ale bez podrobného uvedenia podkategórií, ktorým hrozí zneužitie na FT. Podľa sektorového hodnotenia rizík (SHR) zverejneného v apríli 2024 majú občianske združenia a organizácie s medzinárodným prvkom právnu formu neziskových organizácií, ktoré nie sú povinné viesť záznamy o svojej činnosti ani zverejňovať výročné správy. Chýbajúci dohľad tak obmedzuje možnosť posúdenia činnosti neziskových organizácií a identifikovania osôb s vyšším rizikom zneužitia na FT. V rámci SHR sa síce analyzovali niektoré charakteristiky neziskových organizácií, platná legislatíva a regulačné opatrenia, zodpovednosť a dohľad, ako aj vzájomné vzťahy s krajinami s vyšším rizikom, no záver hodnotenia bol taký, že celková úroveň rizika zneužitia neziskových organizácií na FT je nízka. Obmedzená funkčná analýza neziskových organizácií v rámci SHR však neumožnila jasné určenie, ktoré neziskové organizácie a pri ktorých konkrétnych typoch činností sú ohrozené a ako sa tieto charakteristiky dajú jednoznačne aplikovať na prostredie neziskových organizácií v Slovenskej republike.

(b) Podľa druhého NRH sa v skúmanom období (2016-2019) nevyskytli žiadne prípady

využitia alebo zneužitia neziskových organizácií na legalizáciu výnosov z trestnej činnosti (ML) alebo financovanie terorizmu (FT). Podobne ani v SHR za obdobie 2020 – 2023 nebola zaznamenaná žiadna prítomnosť ani činnosť teroristických organizácií v krajine, ani žiadne vyšetrovanie prípadov FT týkajúce sa neziskových organizácií. Ich absencia však nie je totožná s identifikáciou povahy hrozieb, ktoré pre neziskové organizácie predstavujú teroristické subjekty. Aj keď SHR naznačuje potenciálne hrozby, ako sú navrátilci z oblastí konfliktu a radikalizácia, tieto scenáre majú všeobecný charakter a neprepájajú charakteristiky neziskových organizácií s opísanými scenármi. Napriek tomu je potrebné uviesť, že spôsoby potenciálneho zneužitia neziskových organizácií na financovanie terorizmu sú opísané v „Informácii pre mimovládne organizácie v oblasti boja proti financovaniu terorizmu“ uvedenej na stránke FSJ.

- (c) Slovenská republika vykonala formálnu kontrolu primeranosti opatrení vrátane zákonov a nariadení týkajúcich sa podskupiny organizácií neziskového sektora, ktoré môžu byť zneužitú na podporu financovania terorizmu. Zistili sa určité nedostatky v dohlade a v kontrole občianskych združení a neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby a na základe tohto zistenia boli vydané potrebné odporúčania. Okrem toho, keďže pretrvávajú problémy týkajúce sa kritéria 8.1 bod a), nie je zrejmé, či bola v plnom rozsahu identifikovaná primeranosť opatrení. Register mimovládnych neziskových organizácií začal fungovať od 1. januára 2021 a predstavuje spoľahlivý, aktuálny a jednotný register zdrojových údajov mimovládnych neziskových organizácií vrátane údajov o konečných užívateľoch výhod týchto organizácií. Medzi zistenými rizikami a zriadením registra však neexistuje zjavná súvislosť. Okrem toho sa jeho zriadenie predpokladalo už pred dokončením NHR.
- (d) Novela AML/CFT zákona zaviedla všeobecné ustanovenie, podľa ktorého sa NHR predkladá vláde na schválenie najneskôr štyri roky po predchádzajúcom schválení.

5. Kritérium 8.2 –

- (a) Slovenská republika má jasné legislatívne pravidlá na podporu zodpovednosti, integrity a dôvery verejnosti v správu a riadenie neziskových organizácií, najmä prostredníctvom osobitných zákonov upravujúcich rôzne právne formy neziskových organizácií, pričom sú všetky relevantné údaje o účtovníctve (jednoduchom alebo podvojnóm) uvedené vo výročných správach, v registri účtovných závierok, v daňových priznaniach, v registri KUV, pričom spĺňajú podmienky na požadovanie dane z podielov. V oblasti transparentnosti neziskových organizácií a ich verejne dostupných informácií boli v Slovenskej republike vykonané legislatívne zmeny. Efektívnosť nakladania s verejnými prostriedkami úzko súvisí s evidenciou mimovládnych neziskových organizácií. Najväčšími organizáciami v sektore NO z hľadiska finančného objemu sú nadácie, ktoré sú zároveň najviac kontrolované a regulované zákonom (zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka). Povinnosti nadácií týkajúce sa kontroly financovania zahŕňajú: povinnosť zostaviť účtovnú závierku a výročnú správu, povinnosť dať overiť účtovnú závierku a výročnú správu audítormi, povinnosť zverejniť výročnú správu a uložiť ju do registra účtovných závierok, povinnosť podať daňové priznanie, ak má príjmy podliehajúce zdaneniu (§ 34 a § 35 zákona č. 34/2002 Z. z.).
- (b) O problematike FT bola vykonaná osobitná informačná kampaň pre sektor neziskových organizácií alebo darcovskú komunitu. Orgány uviedli, že FSJ informuje neziskové organizácie o možnosti zneužitia na financovanie terorizmu v rámci kontrol týkajúcich sa AML/CFT, ktoré FSJ vykonáva v tomto sektore, pričom v sledovanom období boli zaznamenané štyri takéto kontroly. Vo februári 2023 FSJ vydala „Informácie pre mimovládne organizácie v oblasti boja proti financovaniu terorizmu“ s cieľom zvýšiť a prehĺbiť informovanosť neziskových organizácií o možných zraniteľných miestach zneužitia na FT a o rizikách a v máji 2024 ich aktualizovala na základe vykonaného SHR.
- (c) Ako už bolo uvedené, dokument FSJ „Informácie pre mimovládne organizácie v oblasti boja proti financovaniu terorizmu“ obsahuje osvedčené postupy na riešenie rizík a zraniteľných miest v oblasti financovania terorizmu. Uvádza tiež súbor krokov pre sektor neziskových

organizácií na zníženie rizika zneužitia na FT. FSJ spoločne so sektorom neziskových organizácií a v spolupráci s ním aktualizovala tento dokument tak, aby v ňom boli premietnuté závery sektorového hodnotenia rizík za sektor neziskových organizácií (apríl 2024) a po konzultácii so zástupcami neziskových organizácií zverejnila na svojej webovej stránke informačný leták „Osveta pre mimovládne neziskové organizácie v oblasti boja proti financovaniu terorizmu“.

- (d) Nadácie sú povinné ukladať finančné prostriedky, ktoré sú súčasťou nadačného imania, na účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky. Okrem toho dokument „Informácie pre mimovládne organizácie v oblasti boja proti financovaniu terorizmu“ vyzýva mimovládne organizácie, aby uskutočňovali transakcie prostredníctvom regulovaných finančných kanálov, pričom uvádza rizikové faktory, ktoré zvyšujú možnosť zneužitia mimovládnych organizácií, vrátane zvýšenej miery využívania hotovostných transakcií. Ďalej sú na webovom sídle Národnej banky Slovenska (NBS) dostupné informácie s odporúčaním nevstupovať do obchodných vzťahov s „problematickými“ subjektmi a overiť si oprávnenie jednotlivých subjektov finančného trhu na výkon činnosti na webovom sídle NBS.

6. **Kritérium 8.3** – Slovenská republika neuplatňuje pri dohľade rizikovo orientovaný prístup, ale orgány uvádzajú množstvo opatrení uplatňovaných na všetky hlavné typy neziskových organizácií podľa AML/CFT zákona alebo podľa príslušných sektorových predpisov (t. j. zákon č. 34/2002 o nadáciách, zákon č. 213/1997 o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby a zákon č. 147/1997 o neinvestičných fondoch).

7. Na účely AML/CFT zákona sú nadácia, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby a neinvestičný fond povinné vykonať identifikáciu darcu a identifikáciu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorej združenie majetku podľa § 25 AML/CFT zákona poskytlo finančné prostriedky, ak hodnota daru alebo výška poskytnutých prostriedkov dosiahne najmenej 1 000 eur.

8. Výročné správy nadácie, neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby a neinvestičného fondu sa ukladajú do registra účtovných závierok. Všetky tieto subjekty vedú účtovníctvo a uchovávajú účtovné záznamy (vrátane výročných správ) počas desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú (§ 35 ods. 3 zákona 431/2002 o účtovníctve). Na základe tohto uchovávanía dokumentov môžu príslušné orgány v prípade potreby následne overiť transakcie s cieľom zistiť, či boli finančné prostriedky prijaté a vynaložené spôsobom, ktorý je v súlade s účelom a cieľmi nadácií, neziskových organizácií a neinvestičných fondov.

9. Orgány uvádzajú, že ministerstvo vnútra (MV SR) môže v rámci svojich kompetencií ukladať nadáciám pokuty za nepredloženie výročnej správy.

10. Metodické usmernenie FSJ k výberu povinných osôb na výkon kontroly, ktoré bolo novelizované v apríli 2024, zavádza rizikovo orientovaný dohľad nad povinnými osobami a nad združeniami majetku vrátane niektorých typov neziskových organizácií, ktorý je založený na hodnotení rizika ML/FT. Podľa orgánov pri posudzovaní jednotlivých faktorov legalizácie výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu FSJ vychádza zo strategickej analýzy podľa SHR a zohľadňuje jeho zistenia pri výkone dohľadu nad príslušnými neziskovými organizáciami. Usmernenie však slúži len ako všeobecný nástroj pre FSJ, pričom neboli predložené žiadne informácie o zavedení opatrení dohľadu založených na riziku ostatnými orgánmi príslušnými na výkon dohľadu nad neziskovými organizáciami.

11. **Kritérium 8.4** –

- (a) Orgány uviedli, že sektor neziskových organizácií sa monitoruje podľa ročného plánu kontrol, ktorý FSJ používa pri vykonávaní kontrol v subjektoch vykazujúcich znaky rizika. FSJ zaviedla na vykonávanie kontrol rizikovo orientovaný prístup podľa článku 2.1 príkazu riaditeľa FSJ č. 126/2018 a podľa Metodického usmernenia k postupu kontroly plnenia povinností povinných osôb vyplývajúcich z AML/CFT zákona policajtní oddelenia kontroly povinných osôb FSJ č. 34/2018. Po zriadení Registra mimovládnych neziskových organizácií vykonávajú príslušné orgány (MV SR a okresné úrady) pred a po zápise právnickej osoby do registra kontroly subjektov v súlade s platným všeobecne záväzným právnym predpisom, a to vrátane vyhodnocovania výročných správ. Ako je však uvedené

v kritériu 8.3., Slovenská republika neuplatňuje pri výkone dohľadu rizikovo orientovaný prístup.

- (b) FSJ je oprávnená vykonávať kontroly neziskových organizácií na účel identifikácie konečného užívateľa výhod (KUV) a overenia pravdivosti a úplnosti údajov o KUV, identifikácie osôb (darcov a príjemcov darov v hodnote nad 1 000 EUR) alebo na účel preverenia nakladania s majetkom (§ 25 AML/CFT zákona).

Za nesplnenie týchto povinností môže FSJ uložiť pokutu až do výšky 200 000 EUR (§ 33 ods. 3 AML/CFT zákona). Ak si nadácia nesplní povinnosť uložiť výročnú správu do verejnej časti registra účtovných závierok, môže jej ministerstvo vnútra uložiť pokutu až do výšky 1 000 EUR (§ 36 zákona č. 34/2002 Z. z. o nadáciách). Neziskové organizácie sú právnickými osobami a vzťahujú sa na ne ustanovenia zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb. Ako právnické osoby môžu byť neziskové organizácie trestne stíhané za spáchanie trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 a § 234 Trestného zákona a za trestný čin financovania terorizmu podľa § 419c Trestného zákona. Existuje teda právny základ pre uplatnenie účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií za porušenie zákona zo strany neziskových organizácií alebo osôb konajúcich v mene týchto neziskových organizácií.

12. Kritérium 8.5 –

- (a) Slovenská republika je efektívna v spolupráci, koordinácii a výmene informácií týkajúcich sa neziskových organizácií. V prípade potreby sú FSJ a orgány presadzujúce právo (LEAs) oprávnené vyžiadať si informácie o neziskových organizáciách z Registra mimovládnych neziskových organizácií (vrátane papierových dokumentov, ako sú spoločenská zmluva, štatút, výročné správy atď.). Neziskové organizácie vedú účtovníctvo podľa zákona č. 563/1991 o účtovníctve a podliehajú kontrole daňových orgánov. Daňové úrady na požiadanie poskytujú informácie FSJ/LEAs. Podľa § 25 ods. 2 AML/CFT zákona je FSJ oprávnená vykonávať kontroly v neziskových organizáciách aj na účely správy majetku. V prípade neoprávneného nakladania s majetkom v neziskových organizáciách FSJ čerpá informácie od LEAs. FSJ postupuje informácie z hlásení o neobvyklých obchodných operáciách (NOO) týkajúcich sa neziskových organizácií príslušným orgánom, napríklad Finančnej správe, LEAs, atď..
- (b) Národná protiteroristická jednotka Národnej kriminálnej agentúry je útvar Policajného zboru, ktorý má vlastných vyšetrovateľov a špecialistov na operatívnu pátraciu činnosť, ktorí sú oprávnení skúmať, odhaľovať a vyšetrovať podozrenia z financovania terorizmu. Slovenské orgány poskytli podrobný zoznam vzdelávacích aktivít týkajúcich sa problematiky FT, vrátane neziskových organizácií, ktoré sú zamerané na Národnú protiteroristickú jednotku s cieľom získať dostatočné odborné znalosti a schopnosti na vyšetrovanie neziskových organizácií podozrivých zo zneužívania na FT/podpory FT.
- (c) Informácie o podskupine organizácií, ktoré spĺňajú definíciu neziskových organizácií podľa FATF (najmä neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a nadácie), sú uvedené v Registri mimovládnych neziskových organizácií, ktorý vedie MV SR. Tieto informácie je teda možné získať v priebehu vyšetrovania.
- (d) Slovenská informačná služba (SIS), FSJ a protiteroristická jednotka NAKA sú kompetentné prijímať a analyzovať informácie o akejkoľvek forme zneužívania neziskových organizácií na FT. Okrem toho bolo 1. januára 2013 v rámci organizačnej štruktúry SIS zriadené Národné bezpečnostné analytické centrum (NBAC), ktorého cieľom je zefektívniť spoluprácu medzi bezpečnostnými zložkami. Kľúčovými úlohami NBAC je príprava komplexných analytických hodnotení bezpečnostných incidentov na základe hlásení a stanovísk prijatých od štátnych orgánov, monitorovanie bezpečnostnej situácie s využitím otvorených zdrojov a poskytovanie analytických produktov o bezpečnostných hrozbách určeným príjemcom. Hoci hodnotiacemu tímu neboli predložené žiadne štatistické údaje ani príklady zdieľania informácií o zneužívaní neziskových organizácií, zo všeobecnej pôsobnosti NBAC možno usudzovať, že takéto činnosti patria medzi jeho kompetencie.

13. **Kritérium 8.6** – Na vybavovanie žiadostí o informácie týkajúcich sa neziskových organizácií FSJ využíva postupy a mechanizmy medzinárodnej spolupráce stanovené v AML/CFT zákone. Spoločné vyšetrovacie tímy a spoločné colné operácie sú mechanizmy, ktoré môže Národná protiteroristická jednotka využívať v oblasti boja proti FT podľa platných právnych predpisov, a to aj v prípade zapojenia neziskovej organizácie. Spoločné vyšetrovacie tímy a spoločné colné operácie sa v praxi nevyužívali vzhľadom na to, že doteraz nebola zaznamenaná žiadna priama činnosť teroristických skupín a neboli lokalizované žiadne osoby alebo skupiny, ktoré by sa pripravovali na spáchanie teroristického trestného činu.

Vyhodnotenie a záver

14. Sektor neziskových organizácií bol posúdený v rámci druhého NHR a nedávno aj v rámci sektorového hodnotenia rizík vykonaného v roku 2024. Orgány do určitej miery identifikovali znaky a typy neziskových organizácií, ktoré sú na základe svojich činností alebo charakteristík pravdepodobne vystavené riziku zneužitia na financovanie terorizmu, hoci bez uvedenia podrobností o podkategóriách, ktoré sú na základe svojich konkrétnych činností alebo charakteristík vystavené vyššej miere rizika zneužitia na FT. V obmedzenom rozsahu sa vykonalo preskúmanie primeranosti opatrení, a to aj vo vzťahu k podskupine neziskových organizácií, ktoré môžu byť zneužité na podporu financovania terorizmu. O problematike FT bola vykonaná osobitná informačná kampaň pre sektor neziskových organizácií alebo darcovskú komunitu a v spolupráci s neziskovými organizáciami boli vypracované osvedčené postupy na ich ochranu pred zneužitím na FT. Zdá sa, že existuje právny základ pre uplatňovanie účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií za porušenie zákona zo strany neziskových organizácií alebo osôb konajúcich v ich mene. Výmena informácií o neziskových organizáciách sa uskutočňuje obvyklým spôsobom prostredníctvom FSJ. Celkovo Slovenská republika odstránila niektoré nedostatky týkajúce sa kritéria 8.1 bod c) a kritéria 8.2 bod c), avšak stále neidentifikovala neziskové organizácie, ktoré sú vystavené zvýšenému riziku zneužitia na FT a pri dohľade nad ohrozenými neziskovými organizáciami neuplatňuje rizikovo orientovaný prístup. **Hodnotenie plnenia odporúčania 8 Slovenskou republikou preto zostáva na úrovni „čiastočne v súlade“.**

	Rok	Hodnotenie
MER	2020	LC
FUR1	2022	PC (žiadosť o zvýšenie hodnotenia)
FUR2	2023	PC (bez žiadosti o zvýšenie hodnotenia)
FUR 3	2024	PC (žiadosť o zvýšenie hodnotenia, zostáva PC)

1. V správe MER z 5. kola vzájomného hodnotenia bolo Slovenskej republike stanovené hodnotenie „veľká miera súladu“ (LC) s odporúčaním 15, nakoľko sa od FI nepožadovalo, aby pred spustením alebo uplatňovaním nových obchodných praktík a nových či rozvíjajúcich sa technológií vykonávali posúdenie rizík.

2. Vzhľadom na významnú revíziu odporúčania 15 sa vykonalo prehodnotenie Slovenskej republiky z hľadiska požiadaviek vo vzťahu k poskytovateľom služieb virtuálnych aktív (VASP), výsledkom ktorého bolo zníženie hodnotenia v 1. správe o pokroku FUR prijatej v novembri 2022 na PC. Zistili sa tieto nedostatky: i) chýba výslovná požiadavka na riadenie a zmierňovanie rizík zo strany VASP, (ii) rizikovo orientovaný prístup sa uplatňuje len na subjekty, ktoré majú vo svojich portfóliách klientov VA/VASP, iii) nie sú zahrnuté všetky poskytované činnosti, ktoré spadajú pod definíciu poskytovateľa služieb virtuálnych aktív podľa FATF, iv) v príslušnej legislatíve chýba jasné stanovenie licenčných a registračných požiadaviek pre VASP, v) neboli poskytnuté žiadne informácie o komunikačných mechanizmoch, o oznamovacích povinnostiach a o monitorovaní v súvislosti s cieľovými finančnými sankciami (CFS), vi) nie sú stanovené požiadavky na vstup na trh pre VASP, vii) chýbajú systémové opatrenia na identifikáciu fyzických alebo právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosti VASP bez požadovanej registrácie, viii) FSJ nevykonáva dohľad nad VASP na základe rizika, ix) nedostatky v hodnotení rizika vo vzťahu k VASP majú negatívny dopad na dohľad založený na riziku, (x) chýbajú informácie o právnych postupoch na odobratie, obmedzenie alebo pozastavenie licencie za porušenie predpisov v oblasti AML/CFT, (x) sankcie za porušovanie CFS týkajúcich sa terorizmu a financovania terorizmu uplatňované pri VASP nie sú primerané a odrádzajúce, xi) nie sú stanovené opatrenia, ktoré by sa mohli uplatniť proti riaditeľom a vrcholovému manažmentu VASP, xii); neboli poskytnuté žiadne informácie o tom, ako krajina zabezpečuje požiadavky vyplývajúce z „Travel rule“ (pozn. povinnosť zhromažďovať a sprístupňovať údaje o pôvodcoch a príjemcoch) pri prevodoch virtuálnych aktív (VA).

3. V marci 2024 FSJ uzavrela sektorové hodnotenie rizika za sektor virtuálnych aktív (VA) a poskytovateľov služieb virtuálnych aktív (VASP) a do určitej miery analyzovala riziká týkajúce sa VASP, ktorí pôsobia v Slovenskej republike.

4. **Kritérium 15.1** – § 26a AML/CFT zákona vyžaduje od FSJ, aby vykonávala posúdenie národných rizík ML/FT so zohľadnením početných rizikových faktorov uvedených v prílohe č. 2, ktoré zahŕňajú aj nové produkty, obchodné postupy a distribučné systémy, ako aj využívanie nových alebo rozvíjajúcich sa technológií pre nové aj už existujúce produkty. Podobne § 20a zákona vyžaduje od FI, aby vykonávali hodnotenie svojich špecifických rizík ML/FT minimálne so zohľadnením uvedených faktorov. § 14 ods. 2 písm. b) ďalej stanovuje, že FI musia venovať osobitnú pozornosť rizikám ML/FT v súvislosti s novými technológiami, ktoré podporujú anonymitu.

5. **Kritérium 15.2** –

(a) § 20 ods. 1 AML/CFT zákona vyžaduje, aby FI pred začatím poskytovania nových produktov, ktoré zvyšujú ich mieru rizika ML/FT, aktualizovali programy vlastnej činnosti zameranej na AML/CFT. Od FI sa teda reálne vyžaduje, aby pred uvedením nových produktov na trh vykonali hodnotenie rizík ML/FT. Takáto požiadavka však nie je stanovená v súvislosti s novými obchodnými postupmi vrátane nových distribučných systémov a používania nových alebo rozvíjajúcich sa technológií pre nové aj už existujúce produkty.

(b) § 20a ods. 2 AML/CFT zákona vyžaduje, aby FI zaviedli opatrenia zamerané na riadenie a zmierňovanie rizík, ktoré identifikovali v rámci svojho hodnotenia rizík, a to aj s ohľadom na výsledky NHR, pričom § 14 ods. 2 písm. b) výslovne vyžaduje prijatie náležitých opatrení

na zabránenie zneužitia nových technológií, ktoré podporujú anonymitu. § 8 ods. 1 písm. a) umožňuje overovanie fyzických osôb FI aj bez fyzickej prítomnosti. Technológia použitá pri tomto postupe by však mala zabezpečiť overenie na úrovni, ktorá je z hľadiska dôveryhodnosti výsledku overenia obdobná overeniu za fyzickej prítomnosti klienta.

6. Kritérium 15.3 –

- (a) Krajina prijala opatrenia na zapracovanie zmien týkajúcich sa identifikácii rizík. FSJ vykonala sektorovú analýzu VA/VASP v marci 2024 aj so zapojením príslušných zainteresovaných strán. Zaoberala sa však len niektorými aspektmi s tým, že do určitej miery sa vykonala aj analýza rizík v súvislosti s VASP, ktorí v krajine pôsobia. Hodnotenie rizík je založené len na dotazníkoch získaných od VASP registrovaných v Slovenskej republike, na informáciách získaných od bánk, poskytovateľov platobných služieb a zo sektora elektronických peňazí, kde sú VASP považovaní za klientov a na ďalších informáciách od Národnej expertnej skupiny na boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a jej členov. Krajina podnikla rozsiahle kroky, pokiaľ ide o identifikáciu a hodnotenie rizík, ale je potrebné konštatovať, že základná analýza je založená len na obmedzených údajoch získaných od zástupcov registrovaných VASP. Hodnotenie príslušnej časti sektora VASP je obmedzené kvôli problémom s nedostatočným dohľadom, nedostatočnou dostupnosťou štatistických údajov a komplexnosťou.
- (b) Pozrite si, prosím, aj kritérium 15.3 bod a). Opatrenia, ktoré krajina prijala, sa týkajú len uplatňovania rizikovo orientovaného prístupu na subjekty, ktoré majú vo svojich portfóliách klientov VA/VASP. Orgány sú rezervované pri uplatňovaní rizikovo orientovaného prístupu, keďže obmedzenia v regulácii, registrácii/udeľovaní licencií a v postupoch monitorovania pretrvávajú.
- (c) Pozrite si, prosím, aj analýzu k odporúčaniu 1. Podľa AML/CFT zákona (§ 5 písm. o) a písm. p)) sa VASP považujú za povinné osoby a vzťahujú sa na ne všetky ustanovenia zákona vrátane identifikácie a hodnotenia rizík ML/FT spojených s ich činnosťou (§ 20a) a vykonávania programov vlastnej činnosti podľa § 20. V súvislosti s kritériom 1.10 sa od VASP vyžaduje, aby predkladali informácie o hodnotení rizík FSJ, ktorá pôsobí ako jediný orgán dohľadu nad VASP (§ 20a ods. 2 AML/CFT zákona). V súvislosti s kritériom 1.11 Slovenská republika neuskutočnila žiadne kroky na odstránenie zisteného nedostatku.

7. Kritérium 15.4 –

- (a) Podľa poskytnutých informácií krajina prijala legislatívne zmeny, ktoré zavádzajú registračnú povinnosť pre VASP. Živnostenský zákon však neupravuje všetky vykonávané činnosti spadajúce pod definíciu VASP podľa FATF. Činnosti, ako je výmena jedného virtuálneho aktíva za iné ani činnosti týkajúce sa účasti na poskytovaní a poskytovaní finančných služieb spojených s ponukou emitenta a/alebo s predajom VA nie sú zahrnuté. Na toto kritérium majú dopad aj nedostatky podľa kritéria 15.4 bod a) ods. i) a kritéria 15.4 bod a) ods. ii).

- (i) Právnické a fyzické osoby s bydliskom alebo sídlom na území Slovenskej republiky, ktoré poskytujú služby v oblasti virtuálnych mien, sú povinné získať živnostenské oprávnenie (§ 5 ods. 1 a 4 živnostenského zákona). Ako už bolo uvedené, živnostenský zákon neupravuje všetky vykonávané činnosti spadajúce pod definíciu VASP podľa FATF.

Orgány uviedli vysvetlenie, že vyššie uvedené požiadavky na registráciu sa vzťahujú na všetky právnické a fyzické osoby s bydliskom alebo sídlom v Slovenskej republike, keďže zákon nerozlišuje, či pôsobia na území Slovenskej republiky, mimo územia Slovenskej republiky alebo oboje.

- (ii) Pozrite si, prosím, analýzu ku kritériu 15.4 bod a) ods. i), pretože sa rovnako vzťahuje aj na fyzické osoby.

- 8. Živnostenské oprávnenie môže získať fyzická alebo právnická osoba, ktorá preukáže bezúhonnosť, čo znamená, že nemá záznam v registri trestov (§ 6 ods. 2 Živnostenského zákona). Orgány uvádzajú, že registrujúci orgán to overuje nahliadnutím do záznamov žiadateľa v registri trestov. V prípade právnickej osoby musí podmienku bezúhonnosti spĺňať fyzická osoba alebo osoby,

ktoré sú jej štatutárnym orgánom, čo sú osoby oprávnené vykonávať právne úkony v mene právnickej osoby. Nemožno však vyvodiť záver, či existujú požiadavky, ktoré by bránili páchatel'om trestnej činnosti byť vlastníkom významného alebo kontrolného podielu alebo konečným užívateľom výhod alebo zastávať riadiacu funkciu vo VASP. Uvedené zákonné ustanovenia sa navyše vzťahujú len na páchatel'ov trestnej činnosti a nie na ich spoločníkov.

9. **Kritérium 15.5** – Hoci orgány poskytli príklad prípadu, keď zistili poskytovanie služieb VASP bez povolenia, neuplatňujú sa žiadne systémové opatrenia na identifikáciu fyzických alebo právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosti VASP bez potrebnej licencie alebo registrácie. Neoprávnené podnikanie je trestným činom alebo priestupkom a po odsúdení sa riadne postihuje vrátane uloženia trestu odňatia slobody fyzickej osobe až na osem rokov, peňažným trestom v presne neurčenej výške, zrušenia právnickej osoby alebo zastavenia činnosti § 251 ods. 1 až 4 zákona č. 300/2005 z. z. Trestný zákon, § 4 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb). Pokuty za neoprávnené podnikanie sú v pomerne zanedbateľnej výške (do 3 319 EUR) a možno ich uložiť fyzickým aj právnickým osobám.

10. **Kritérium 15.6** –

- (a) Niektoré činnosti VASP, na ktoré sa vzťahujú odporúčania FATF, slovenská legislatíva neupravuje (pozri kritérium 15.4 bod a)).

Na ostatné regulované typy činností VASP sa vzťahujú požiadavky AML/CFT zákona (§ 5 ods. 1 písm. o) a p)). FSJ je zodpovedná za vyžadovanie a kontrolu plnenia povinností povinných osôb v súlade s AML/CFT zákonom (§ 26 ods. 2 písm. c)). Užitočnosť sektorového hodnotenia rizík za sektor VA/VASP, ktoré vykonala FSJ v marci 2024, je obmedzená v dôsledku problémov týkajúcich sa nedostatočného dohľadu, nedostatočnej dostupnosti štatistických údajov a zložitosti. FSJ nevykonáva dohľad nad VASP založený na riziku. Okrem toho dohľad založený na riziku je negatívne ovplyvnený nedostatkami v hodnotení rizík za VASP.

Krajina tiež neposkytla žiadne informácie o postupoch uskutočňovaných na zabezpečenie súladu VASP s AML/CFT požiadavkami. FSJ vykonala dodatočné kontroly tých VASP, ktorí nespolicupracovali pri poskytnutí dotazníka. Metodické usmernenie FSJ k hodnoteniu rizík legalizácie a financovania terorizmu vydané v apríli 2024 upravuje zásady rizikovo orientovaného prístupu pre všetky sektory, ale nestanovuje konkrétne opatrenia relevantné pre sektor VASP.

- (b) FSJ má potrebné právomoci na zabezpečovanie dodržiavania AML/CFT požiadaviek zo strany VASP (§ 29 ods. 1, § 26 ods. 2 písm. c) a e), § 33a, § 33 ods. 1 a 6 AML/CFT zákona).

Nedostatok uvedený pri odporúčaní 27, t. j. chýbajúce informácie o právnych postupoch na odobratie, obmedzenie alebo pozastavenie licencie za porušenie predpisov v oblasti AML/CFT, sa vzťahuje aj na VASP.

11. **Kritérium 15.7** – FSJ zverejnila usmernenie (naposledy aktualizované v apríli 2024) pre VASP a usmernenie o plnení povinností podľa AML/CFT zákona pre právnické a fyzické osoby poskytujúce služby virtuálnej peňaženky a služby virtuálnej zmenárne. Okrem týchto dokumentov orgány neposkytli žiadnu inú spätnú väzbu. Podľa § 26 ods. 2 písm. i) AML/CFT zákona má FSJ poskytovať povinným osobám spätnú väzbu o kvalite hlásení o NOO. Ustanovenie má však všeobecný charakter a odkazuje na postup, ktorý FSJ prijme po prijatí hlásení o NOO, no nestanovuje formu konkrétnej spätnej väzby o kvalite hlásení ani o spôsobe ich použitia zo strany FSJ.

12. **Kritérium 15.8** –

- (a) Podľa správy MER dostupné sankcie za porušenie CFS v súvislosti s terorizmom a s financovaním terorizmu neboli považované za primerané a odrádzajúce. Sankcie za neplnenie ostatných požiadaviek týkajúcich sa AML/CFT neboli kritizované. Preto je potrebné konštatovať, že existuje celý rad primeraných a odrádzajúcich sankcií za nedodržanie AML/CFT požiadaviek.

(b) Slovenská republika nezaviedla žiadne opatrenia, ktoré by bolo možné uplatniť nielen voči VASP, ale aj voči ich riaditeľom a vrcholovému manažmentu.

13. Kritérium 15.9 – Príslušní VASP podliehajú AML/CFT zákonu a sú viazaní povinnosťami týkajúcimi sa AML, v ktorých sú premietnuté požiadavky podľa odporúčaní 10 až 21. V prípade príležitostných klientov sú VASP povinní uchovávať všetky údaje a písomné dokumenty získané prostredníctvom opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (CDD) a súvisiace s príležitostným obchodom počas 5 rokov od jeho uskutočnenia (§ 19 ods. 2 AML/CFT zákona). Požiadavky na uchovávanie záznamov sa týkajú záznamov o určení rizikového profilu vrátane podkladovej analýzy, obchodnej korešpondencie, výsledkov akejkoľvek vykonanej analýzy, záznamov o všetkých prijatých opatreniach a súvisiacich prekážkach (§ 19 ods. 2 písm. c) AML/CFT zákona vo vzťahu ku kritériu 11.2). Ostatné zistené nedostatky týkajúce sa odporúčaní 10 až 21 sa vzťahujú aj na VASP.

(a) Príslušní VASP sú povinní identifikovať a overiť totožnosť klienta len pri obchodoch vo výške najmenej 1 000 EUR.

(b) (i) Nie sú poskytnuté žiadne konkrétne informácie o tom, ako krajina zabezpečuje požiadavky podľa „*Travel rule*“ pri prevodoch VA.

(ii) až (iv) Slovenská republika neposkytla žiadne relevantné informácie k požiadavkám podľa týchto kritérií.

14. Kritérium 15.10 – Povinnosti dodržiavania CFS v súvislosti s ochranou pred financovaním terorizmu/financovaním šírenia zbraní hromadného ničenia sa uplatňujú na príslušné VASP rovnako ako na ostatné povinné osoby (článok 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií). Príslušné komunikačné mechanizmy a oznamovacie povinnosti upravuje zákon o vykonávaní medzinárodných sankcií (zákon č. 289/2016 Z. z.). Usmernenie ministerstva financií o vykonávaní povinností týkajúcich sa CFS sa však vzťahuje len na FI, pričom pre ostatné vykonávajúce subjekty vrátane VASP neboli zverejnené žiadne osobitné pokyny (pozri kritérium 7.2 bod d)). Navyše príslušná legislatíva nijako priamo neupravuje „monitorovanie“ súladu VASP s odporúčaním 7 (pozri kritérium 7.3).

15. Kritérium 15.11 – Slovenskej republike bolo stanovené hodnotenie „v súlade“ (C) s odporúčaním 15 a hodnotenie „veľká miera súladu“ (LC) s odporúčaniami 38 až 40. Medzinárodná spolupráca a výmena informácií ohľadne príslušných VASP sa teda môže uskutočňovať do tej miery, akú umožňujú nedostatky voči odporúčaniam 38 až 40 uvedené v správe MER z roku 2020.

Vyhodnotenie a záver

16. Slovenská republika uskutočnila určité kroky na odstránenie nedostatkov týkajúcich sa odporúčania 15 uvedených v správe z 5. kola vzájomného hodnotenia, avšak niektoré nedostatky stále pretrvávajú. Predovšetkým slovenská legislatíva nie je v súlade s definíciou činností vykonávaných VASP podľa FATF, pokiaľ ide o činnosti ako výmena jedného virtuálneho aktíva za iné, účasť na poskytovaní a poskytovanie finančných služieb spojených s ponukou emitenta a/alebo predaj VA. Dohľad na základe rizika sa nevykonáva. Právne predpisy nestanovujú konkrétny rámec na uplatňovanie „*Travel rule*“. Neuplatňuje sa žiadne monitorovanie VASP vo vzťahu k cieľným finančným sankciám. **Pre odporúčanie 15 zostáva zachované hodnotenie PC.**

Odporúčanie 19 – Krajiny s vyšším rizikom

	Rok	Hodnotenie
MER	2020	PC
FUR1	2022	PC (žiadosť o zvýšenie hodnotenia)
FUR2	2023	PC (bez žiadosti o zvýšenie hodnotenia)
3 FUR	2024	PC (žiadosť o zvýšenie hodnotenia, zostáva PC)

1. V správe MER z 5. kola vzájomného hodnotenia bolo Slovenskej republike stanovené hodnotenie „čiastočne v súlade“ s odporúčaním 19. Zistili sa mierne nedostatky, a to: (i) uplatňovanie opatrení zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (CDD) je obmedzené len na vysoko rizikové krajiny, ktoré nie sú súčasťou Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), ii) príslušné orgány nemajú oprávnenie na uplatňovanie protipatrení - či už samostatne, alebo na žiadosť FATF, (iii) FSJ zverejňuje len rozhodnutia Európskej komisie, ktoré určujú vysokorizikové krajiny.

2. V nadväznosti na prvú správu o pokroku FUR Slovenská republika požiadala o zvýšenie hodnotenia za odporúčanie 19, avšak nedosiahla dostatočný pokrok a hodnotenie tak zostalo zachované.

3. Slovenská republika novelizovala (AML/CFT zákon) tak, aby zaväzoval FSJ pravidelne aktualizovať a zverejňovať na svojej webovej stránke zoznam vysokorizikových jurisdikcií so strategickými nedostatkami identifikovaných FATF.

4. **Kritérium 19.1** – § 12 ods. 1 AML/CFT zákona ukladá FI povinnosť vykonávať zvýšenú CDD pri obchode alebo obchodnom vzťahu s osobou usadenou vo vysoko rizikovej jurisdikcii so strategickými nedostatkami určenej zo strany EÚ. Táto úprava nespĺňa štandard FATF. Hoci aktuálny zoznam EÚ zahŕňa všetky jurisdikcie, pre ktoré aj FATF požaduje opatrenia zvýšenej CDD, príslušné nariadenie EÚ (2016/1675) sa vzťahuje len na štáty mimo EÚ/EHP. Okrem toho nie je zrejmé, či sa opatrenia zvýšenej CDD musia uplatňovať aj na fyzické osoby s bydliskom vo vysokorizikovej jurisdikcii, alebo na právnické osoby, ktoré v takejto jurisdikcii primárne pôsobia, ale nie sú v nej formálne registrované.

5. **Kritérium 19.2** – Protipatrenia, ktoré môže Slovenská republika uplatňovať, sú obmedzené na zvýšenú CDD. Iné protipatrenia nemožno uplatniť ani samostatne, ani na výzvu FATF vzhľadom na obmedzenie zoznamu dotknutých jurisdikcií len na tie, ktoré za vysokorizikové označila EÚ.

6. **Kritérium 19.3** – Podľa novelizovaného § 26 ods. 2 písm. o) AML/CFT zákona FSJ zverejňuje na svojej webovej stránke okrem rozhodnutí prijatých Európskou komisiou, ktoré identifikujú vysokorizikové jurisdikcie so strategickými nedostatkami, aj zoznam vysoko rizikových krajín určených FATF.

Vyhodnotenie a záver

7. V súvislosti s odporúčaním 19 pretrvávajú mierne nedostatky. Opatrenia zvýšenej CDD možno uplatňovať len pri vysokorizikových krajinách, ktoré nepatria do EHP. Slovenská republika nemá možnosť uplatniť protipatrenia ani samostatne, ani na výzvu FATF. **Pre odporúčanie 19 zostáva zachované hodnotenie PC.**

Príloha B: Zhrnutie technického súladu – nedostatky, na ktorých je založené hodnotenie

Odporúčania	Hodnotenie	Faktory, na ktorých je založené hodnotenie ¹⁰
8. Neziskové organizácie	PC (MER 2020) PC (FUR2 2023) PC (FUR3 2024)	- Orgány identifikovali znaky a typy neziskových organizácií, ktoré sú pravdepodobne vystavené riziku zneužitia na financovanie terorizmu, len v obmedzenom rozsahu (kritérium 8.1 bod a), podľa správy o pokroku FUR 3 2024). - Posúdeniu sektorového rizika chýba dôkladná analýza spolu s podrobnými informáciami o hrozbách, takže nie je identifikovaná konkrétna povaha hrozieb, ktoré teroristické subjekty predstavujú pre ohrozené neziskové organizácie (kritérium 8.1 bod b), podľa správy o pokroku FUR 3 2024). - Keďže pretrvávajú problémy týkajúce sa kritéria 8.1 bod a), nie je zrejmé, či bola v plnom rozsahu posúdená primeranosť opatrení (kritérium 8.1 bod c), podľa správy o pokroku FUR 3 2024). - Neuplatňovanie rizikovo orientovaného prístupu pri dohľade nad neziskovými organizáciami (kritérium 8.3).
15. Nové technológie	LC (MER 2020) PC (FUR1 2022) PC (FUR3 2024)	- Nie je stanovená výslovná požiadavka, aby sa pred uvedením novej technológie, produktu alebo služby vykonávalo hodnotenie rizík a opatrenia na ich zmiernenie (kritérium 15.2 bod a) a b)). - Hodnotenie sektora VA/VASP je obmedzené kvôli problémom s nedostatočným dohľadom, nedostatočnou dostupnosťou štatistických údajov a zložitnosťou (kritérium 15.3 bod a), podľa správy o pokroku FUR 3 2024). - Nedostatky týkajúce sa kritéria 1.11 sa vzťahujú aj na VASP (kritérium 15.3 bod c), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Nie sú zahrnuté všetky činnosti, ktoré spadajú pod definíciu VASP podľa FATF (kritérium 15.4 bod a), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Nie je zrejmé, či sa požiadavky na vstup na trh vzťahujú aj na vlastníka, konečného užívateľa výhod alebo manažéra VASP (kritérium 15.4 bod b), podľa správy o pokroku FUR 3 2024). - Spoločníkom páchatel'ov trestnej činnosti sa neznemožňuje, aby boli vlastníkami významného alebo kontrolného podielu alebo konečnými užívateľmi výhod alebo zastávali riadiacu funkciu vo VASP (kritérium 15.4 b), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Neuplatňujú sa žiadne systémové opatrenia na identifikáciu fyzických alebo právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosti VASP bez potrebnej licencie alebo registrácie (kritérium 15.5, podľa správy o pokroku FUR 1 2022).

¹⁰ Tu uvedené nedostatky predstavujú zistenia zo správy MER, pokiaľ nie sú označené ako zistenia z následnej správy FUR.

Odporúčania	Hodnotenie	Faktory, na ktorých je založené hodnotenie ¹¹
		- Nedostatky v hodnotení rizík vo vzťahu k VASP majú negatívny dopad na rizikovo orientovaný dohľad (kritérium 15.6 a), podľa správy o pokroku FUR 1, 2022). - Sankcie za porušovanie CFS týkajúcich sa terorizmu a financovania terorizmu uplatňované pri VASP nie sú primerané a odrádzajúce (kritérium 15.8 bod a), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Slovenská republika nezaviedla žiadne opatrenia, ktoré by bolo možné uplatniť nielen voči VASP, ale aj voči ich riaditeľom a vrcholovému manažmentu (kritérium 15.8 b), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Zistené nedostatky za odporúčania 10 až 21 sa vzťahujú aj na VASP (kritérium 15.9 bod a), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Pri prevodoch VA sa neuplatňujú požiadavky podľa „Travel rule“. (kritérium 15.9 bod b), podľa správy o pokroku FUR 1 2022). - Príslušná legislatíva nijako priamo neupravuje „monitorovanie“ súladu VASP s odporúčaním 7 (kritérium 15.10, podľa správy o pokroku FUR 3 2024). - Medzinárodná spolupráca a výmena informácií ohľadne príslušných VASP sa môže uskutočňovať do tej miery, akú umožňujú nedostatky za odporúčania 38 až 40 uvedené v správe MER z roku 2020 (kritérium 15.11, podľa správy o pokroku FUR 3 2024).
19. Vysokorizikové krajiny	PC (MER 2020) PC (FUR2 2023) PC (FUR3 2024)	- Opatrenia zvýšenej CDD možno uplatňovať len pri vysokorizikových krajinách, ktoré nepatria do EHP (kritérium 19.1). - Nie je zrejmé, či sa opatrenia zvýšenej CDD musia uplatňovať aj na fyzické osoby s bydliskom vo vysokorizikovej jurisdikcii, alebo na právnické osoby, ktoré v takejto jurisdikcii primárne pôsobia (kritérium 19.1). - Iné protiopatrenia (okrem zvýšenej CDD) nemožno uplatniť ani samostatne, ani na výzvu FATF vzhľadom na obmedzenie zoznamu dotknutých jurisdikcií len na tie, ktoré za vysokorizikové označila EÚ (kritérium 19.2).

¹¹ Tu uvedené nedostatky predstavujú zistenia zo správy MER, pokiaľ nie sú označené ako zistenia z následnej správy FUR.

GLOSÁR SKRATIEK

AML/CFT	Ochrana pred legalizáciou výnosov z trestnej činnosti a ochrana pred financovaním terorizmu
C	V súlade
CDD	Povinná starostlivosť vo vzťahu ku klientovi
CFS	Cielené finančné sankcie
EHP	Európsky hospodársky priestor
EÚ	Európska únia
FATF	Finančná akčná skupina
FI	Finančné inštitúcie
FSJ	Finančná spravodajská jednotka
FT	Financovanie terorizmu
FUR	Správa o pokroku
KUV	Konečný užívateľ výhod
LC	Veľká miera súladu
MER	Správa zo vzájomného hodnotenia
ML	Legalizácia výnosov z trestnej činnosti
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NBAC	Národné bezpečnostné analytické centrum
NC	Nesúlad
NHR	Národné hodnotenie rizík
NO	Nezisková organizácia
NOO	Neobvyklá obchodná operácia
LEAs	Orgány presadzujúce právo (z angl. <i>Law Enforcement Agencies</i>)
PC	Čiastočne v súlade
PTJ-NAKA	Protiteroristická jednotka národnej kriminálnej agentúry
SHR	Sektorové hodnotenie rizík
SIS	Slovenská informačná služba
TC	Technický súlad
VA	Virtuálne aktívum
VASP	Poskytovateľ služieb virtuálnych aktív

www.coe.int/MONEYVAL

December 2024

Opatrenia proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti
a financovaniu terorizmu –

Slovenská republika

**3. správa o pokroku a opätovné
prehodnotenie technického súladu**

V tejto správe sa analyzuje pokrok Slovenskej republiky pri riešení nedostatkov v oblasti technického súladu zistených v hodnotení opatrení proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu zo septembra 2020 a v následných správach o pokroku.

Správa o pokroku